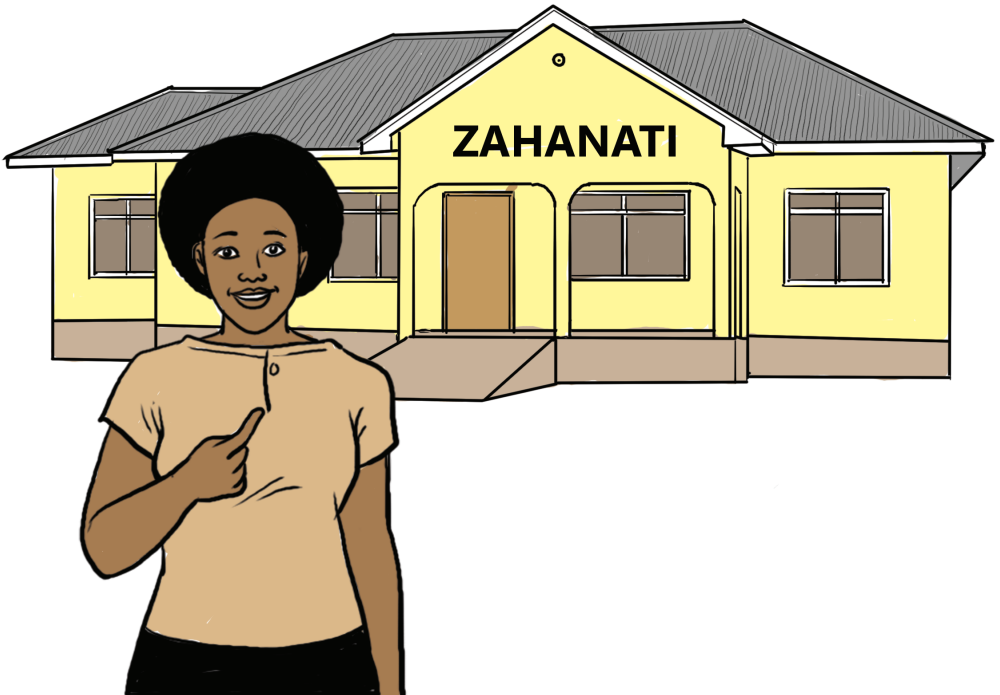

**Mfumo
Rafiki**

**Kutazama ambacho wasichana
wenye ulemavu wa Tanzania
wanasema juu ya huduma za
afya kuhusiana na miili yao,
tendo la ndoa, mahusiano na
kuzaa watoto.**

Katika andiko hili Rahisi Kusoma, maneno magumu **yamekolezwa** wino. Tunafafanua tafsiri za maneno haya baada ya kuyatumia kwenye sentensi.

Utangulizi

Utafiti huu unatazama jinsi wasichana wenye ulemavu, wanaoishi Tanzania wanavyoweza kupata **huduma za afya** kuhusiana na miili yao, tendo la ndoa, mahusiano na kuzaa watoto.

Utafiti ni pale ambapo watu wanatumia muda kukusanya taarifa ili kugundua vitu vipya.

Huduma za afya zinazohusiana na miili, tendo la ndoa, mahusiano na kuzaa watoto zinaweza kuhusisha:

- Kuwasaidia watu kupata vipimo vya magonjwa yanayopatikana kwa njia ya ngono.

- Kuwasaidia watu kuamua kama wako tayari kuzaa watoto na wakati gani wa kuzaa.

- Huduma za afya kama una mtoto.

Taarifa hizi zitakwambia zaidi juu ya utafiti na ninikiligundulika.

Kuhusu Utafiti

Utafiti ulikusanya taarifa juu ya jinsi gani wasichana wenye ulemavu Tanzania wanajisikia kuhusu upatikanaji wa huduma za afya.

Hili lilifanyika kwa kuwaomba wasichana wenye ulemavu kufanya simulizi fupi juu ya upatikanaji wa huduma za afya kwao wenyewe au kwa wengine.

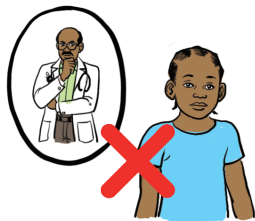
Masimulizi yanaonyesha matatizo ambayo wasichana wenye ulemavu wanayapata wakati wakipatiwa huduma za afya.

Taarifa zilizokusanywa kutokana na simulizi hizi zilipitiwa na Watanzania wenye ulemavu ambao walisaidia kufanya utafiti huu.

Nini kiligundulika?

Utafiti uligundua kuwa:

- Wasichana wenye ulemavu hujihisi kuwa hawawezi kupata huduma za afya sawasawa na watu wengine.

- Ili kupata huduma za afya, wasichana wenye ulemavu wanahitaji usaidizi kutoka kwa familia na marafiki kwa:

- Kulipia huduma za afya na nauli kwenda kupata huduma hizo.

- Kuingia katika majengo na msalani mahali zinapotolewa huduma za afya.

- Kuwasiliana na watumishi wa huduma za afya.

- Kuwa salama wakati wanapopatiwa huduma za afya.

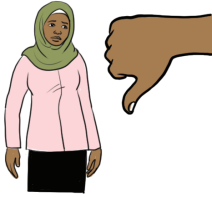
- Wasichana wenye ulemavu mara nyingi hujisikia kukwazika pindi wanapokuwa kwenye uhitaji wa huduma za afya.

- Kujisikia kukwazika wanapohitaji huduma za afya mara nyingi kumewafanya wasichana wenye ulemavu waache kwenda kupata huduma wanazohitaji.

- Wasichana wenye ulemavu wanajihisi kuwa endapo watumishi wa afya na ndugu wa familia wakiwa wema, watajisikia vizuri wakati wanapopewa huduma za afya.

- Wahudumu wa afya walio wengi siyo wakarimu kwa wasichana wenye ulemavu wanaohitaji huduma za afya.

- Watu wengi wasio na ulemavu hawadhani kuwa wasichana wenye ulemavu wanapaswa kufanya tendo la ndoa au kuzaa watoto, kutokana na ulemavu walionao.

- Wasichana wenye ulemavu wana hofu ya kudhalilishwa kingono na wahudumu wa afya. Kudhalilishwa kingono ni pale ambapo jambo lolote linaloashiria ngono linapokutokea pasipo ridhaa yako.

Kuelewa nini kiligunduliwa

Kutokana na utafiti, inaonekana **mahusiano** ni muhimu sana.

Mahusiano yanamaanisha muunganiko na watu wengine.

Kuna aina za mahusiano zinazowafanya wasichana wenye ulemavu waache kuziendea huduma za afya. Mahusiano mazuri yanaweza kuwasaidia kutafuta huduma za afya.

Mahusiano na huduma za afya

Wasichana wenye ulemavu hawana mahusiano mazuri na watoa huduma za afya.

Wasichana wenye ulemavu wanadhani huduma za afya zilipaswa kuwa nzuri zaidi kwao.

Badala yake, huduma za afya huwatenda wasichana wenye ulemavu ukatili na uonevu kwa:

- Kupuuza mahitaji yao.

- Kuwatukana na kuwadhalilisha.

- Kutokujali afya na usalama wao.

- Mara nyingine kuwadhalilisha kingono.

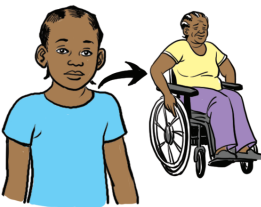

Huduma za afya haziwatendei kwa wema na usawa wasichana wenye ulemavu kwa sababu ya:

- Ulemavu wao.

- Jinsia zao.

- Umri wao.

Mahusiano na jamii

Jamii ni muhimu sana kwa wasichana wenye ulemavu, lakini mara nyingi:

- Huwaacha au huwasahau wasichana wenye ulemavu na familia zao.

- Haifuati sheria na kanuni zinazohusu usaidizi kwa watu wenye ulemavu.

- Haina mipango juu ya kutoa huduma kwa wasichana wenye ulemavu.

Jamii pia mara nyingi:

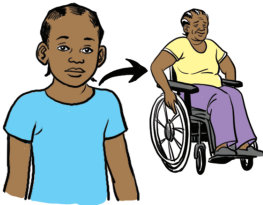
- Haiwatendei watu kwa usawa kwa sababu ya:

- Ulemavu wao

- Jinsia zao

- Umri wao

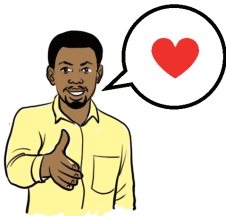
- Tendo la ndoa, kwa mfano kama utapata mimba kabla hujaolewa.

Mahusiano haya mabaya husababisha ugumu kwa wasichana wenye ulemavu kupata huduma za afya.

Ni mabadiliko gani yanaweza kufanyika?

Utafiti uligundua kuwa wahudumu wa afya na jamii wanatakiwa kuwa:

- Wapole na rafiki zaidi wanapoongea.

- Wakarimu zaidi kwa wasichana wenye ulemavu wanaohitaji huduma za afya.

- Majengo na vyoo lazima pia viwe rahisi kwa wasichana wenye ulemavu kuingia.

Kwa ujumla wasichana wenye ulemavu wanatakiwa kusikilizwa zaidi, ikiwemo kusikilizwa na serikali, ili waweze kupata huduma na usaidizi.

Huduma na usaidizi

Unaweza kupata usaidizi endapo kuna mtu anakufanyia ukatili. Tafadhali piga namba ya huduma ya simu kwa mtoto: 166.

Utafiti huu ulifanywa na Virpi Mesäislehto, Hisayo Katsui na Richard Sambaiga na Watu wenye Ulemavu Tanzania.

Utafiti huu ulifadhiliwa na taasisi ya Emil Aaltonen Foundation, Taasisi ya Utamaduni ya Finland, Tasisi ya Utafiti juu ya Ulemavu ya Finland, Taasisi ya Tukilinja, na Chuo Kikuu cha Jyväskylä.

Felm 1859

With support from
Finland's development
cooperation

Taarifa hizi za Mfumo Rafiki zimetolewa na easy-read-online.co.uk